

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Факультет фізичної культури та спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

**Методичні вказівки з виконання курсових робіт
до дисципліни методика викладання дисципліни «Теорія та методика
фізичного виховання» на 2019-2020 навчальний рік**

СТУПІНЬ МАГІСТРА

(форма навчання: очна, заочна)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Миколаїв – 2019

Методичні вказівки до написання курсових робіт з дисципліни методика викладання теорії та методика фізичного виховання у закладах вищої освіти для освітнього ступеня «магістр» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Укладачі:

Литвиненко Ольга Михайлівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури,

Лісенчук Геннадій Анатолійович, професор, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри теорії та методики фізичної культури.

Методичні вказівки схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури _____ (Литвиненко О. М.)

З М І С Т

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
II. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВИХ РОБІТ.....	5
2.1 Керівництво курсовими роботами.....	5
2.2 Обов'язки студента.....	5
2.3. Етапи роботи над підготовкою курсової роботи.....	6
2.4 Методика написання курсових робіт.....	7
2.5 Правила оформлення.....	8
2.6 Нумерація сторінок.....	9
2.7 Оформлення посилання.....	10
2.8 Структурні компоненти роботи.....	10
III. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
3.1 Порядок подання на кафедру, перевірки та рецензування, організація захисту роботи.....	15
3.2 Критерії оцінювання курсової роботи.....	16
IV. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
V. ДОДАТКИ.....	18
Додаток А Зразок оформлення титульного аркушу роботи.....	18
Додаток Б Зразок оформлення змісту роботи.....	19
Додаток В Приклади оформлення бібліографічного опису	20
Додаток Г Перелік умовних позначень.....	26
Додаток Д Графік підготовки курсової роботи.....	27
Додаток Е Типові помилки в курсових роботах	28

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота є складовою навчального плану галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) виконання курсової роботи з дисципліни методика викладання теорії та методика фізичного виховання у ЗВО.

Курсова робота - один із видів індивідуальної роботи студентів, метою якої є вироблення у студентів навичок самостійної роботи з науковими джерелами та оволодіння ними методикою досліджень, набуття компетентностей щодо визначення й аналізу наукової та практичної проблематики з певної галузі знань, узагальнення опрацьованого матеріалу, обґрунтування своїх гіпотез та висновків, вміння розробляти й формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесів, досліджених в роботі.

Курсова робота – важливий етап підготовки майбутнього фахівця у закладі вищої освіти. Науковий рівень цих навчальних завдань, грамотність викладення матеріалу, правильність оформлення, вміння студента в процесі захисту обґрунтувати і довести правомірність наведених у роботі тверджень покликані розкрити рівень сформованості загальних (ключових) та професійних компетентностей, набутих студентом у процесі опанування навчального матеріалу.

У результаті виконання курсової роботи формуються первинні навички та вміння проведення наукових досліджень. При цьому зміст курсової роботи повинен висвітлювати проблеми фізичного виховання у загальноосвітній школі.

Курсові роботи за змістом можуть бути:

- теоретичного характеру, виконані на основі аналітичного збору літературних даних;
- емпіричного характеру, виконані на основі аналізу передового досвіду роботи спеціалістів фізичної культури й спорту, власного досвіду студента, документів планування, обліку і звітності, які відображають навчально-тренувальний та виховний процеси;
- експериментальні, виконані на основі власних досліджень;
- конструктивного характеру – виготовлення приборів, наочних посібників, тренажерів, макетів з описанням їх ефективності в експерименті.

II. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВИХ РОБІТ

2.1 Керівництво курсовими роботами

Для керівництва курсовими роботами призначаються науково-педагогічні працівники кафедри.

Керівник курсової роботи:

- видає рекомендації студенту щодо опрацювання необхідних джерел та літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою курсової роботи;

- допомагає студенту скласти план-графік виконання курсової роботи, затверджує його, контролює реалізацію.

У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів подання курсової роботи до захисту, інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопуск курсової роботи до захисту;

- здійснює загальне керівництво курсовою роботою і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру;

- час, відведений на керівництво курсовою роботою, використовує для систематичних консультацій (не менше одного разу на два тижні) та для перевірки виконаної роботи (частинами або загалом);

- готує відгук на курсову роботу студента та несе відповідальність за його об'єктивність;

- готує студента до захисту курсової роботи;

- має бути присутнім на засіданні комісії при захисті курсових робіт, керівником яких він є.

2.2 Обов'язки студента

- своєчасно вибрати тему курсової роботи;

- скласти та узгодити з керівником план-графік виконання курсової роботи з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником та своєчасного подання роботи до захисту;

- дотримуватися плану-графіка виконання курсової роботи, установлених правил поведінки в лабораторіях і спеціальних кабінетах, своєчасно й адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника;

- регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

- самостійно виконувати роботу;

- дотримуватися вимог академічної доброчесності, зокрема недопущення плагіату, фальсифікації результатів тощо;

- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення роботи, її відповідність цьому Положенню, методичним рекомендаціям з виконання курсових робіт кафедри, нормативним документам та стандартам вищої освіти;

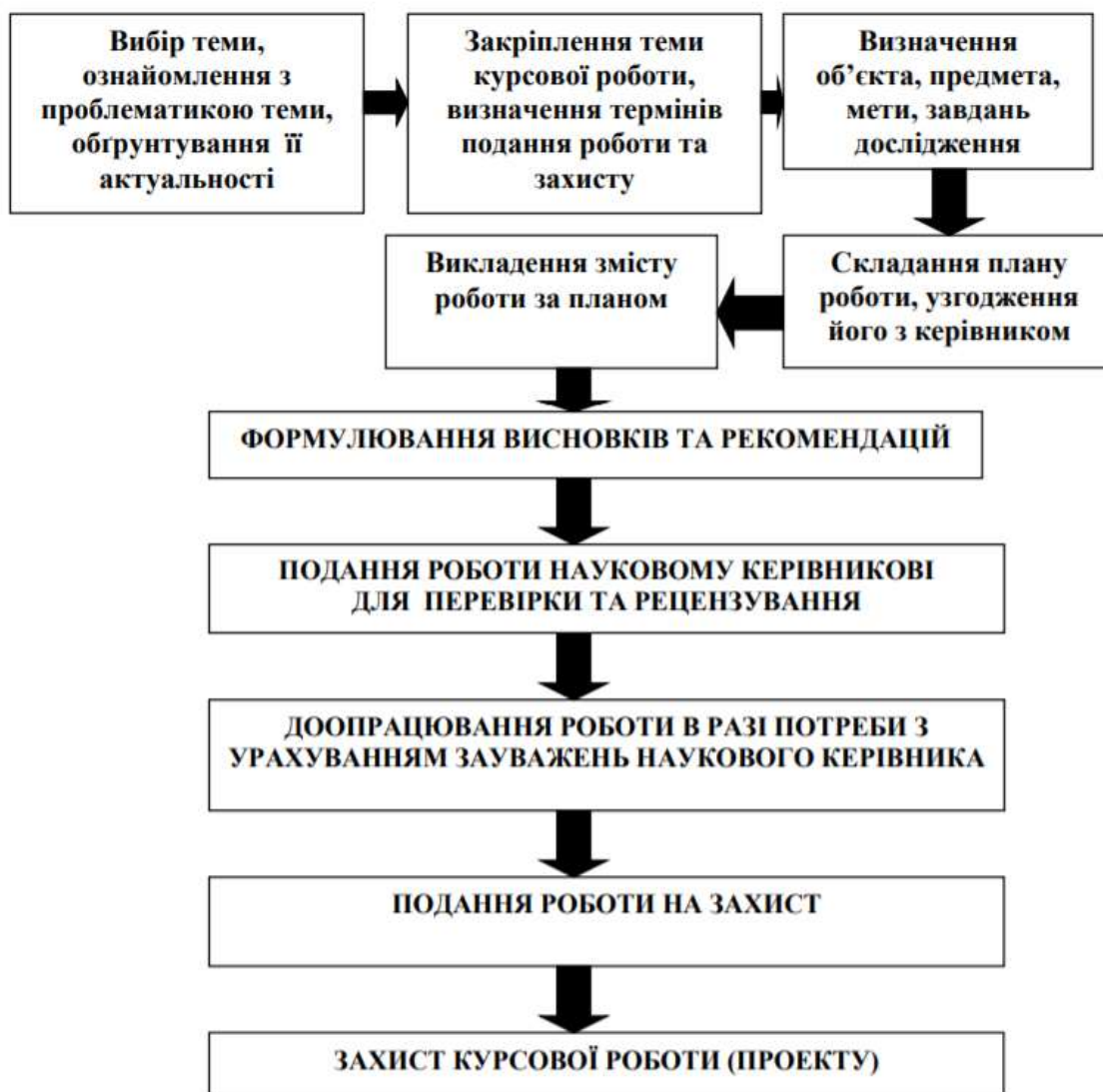
- при розробці питань урахувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних досліджень, приймати оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;

- у встановлений термін подати керівнику роботу для перевірки, а після усунення недоліків повернути її для отримання відгуку;
- особисто подати курсову роботу на кафедру до захисту;
- своєчасно прибути на захист курсової роботи або попередити завідувача кафедри та декана факультету про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин.

У разі відсутності таких документів адміністрацією факультету може бути прийнято рішення про оцінювання його як такого, що не з'явився на захист курсової роботи без поважних причин. Якщо студент не мав змоги заздалегідь попередити про неможливість своєї присутності на захисті, але в період сесії надав необхідні виправдні документи, адміністрація факультету може перенести дату захисту.

2.3. Етапи роботи над підготовкою курсової роботи

Процес виконання курсової роботи (проекту) складається з таких послідовних етапів (див. рисунок).

2.4 Методика написання курсових робіт

Передусім слід ознайомитися з тематикою курсових робіт, запропонованою кафедрою, і обрати тему майбутньої роботи. Студент може запропонувати тему, не включену в цю тематику. Після затвердження теми й наукового керівника, студент консулюється з керівником з питань написання роботи, й приступає до її підготовки.

Перш за все необхідно скласти попередній план майбутньої роботи. З цією метою слід провести бібліографічний пошук, виявити опубліковані праці, які стосуються обраної теми. Починати бібліографічний пошук раціонально з бібліотечних каталогів. Для тематичного пошуку використовуються систематичні каталоги, в яких опис книг розміщується у відповідності з їхнім змістом за галузями знань.

В алфавітному каталозі, який має кожна бібліотека, легко виявляються праці наукових колективів і авторів, відомих своїм внеском у розробку теми, а також видання їм присвячені.

Після попереднього знайомства з літературою складають план роботи, тобто перелік найважливіших питань, які будуть розкриватися автором. Складання плану є важливим моментом, оскільки вдало складений план значною мірою полегшує дослідження і написання роботи.

Підготовлений студентом план обговорюється з науковим керівником, уточняється і є для студента ніби компасом, який не дозволяє йому заплутатись у матеріалі, «потонути» в ньому. У подальшому план може вдосконалюватись, оскільки в ході написання роботи виникають певні корективи, пов'язані з розширенням чи скороченням матеріалу, з приведенням його до оптимальних пропорцій, уточненням формулювань тощо.

Після цього приступають до опрацювання літератури, збору і оформлення матеріалу. Працюючи над літературою слід особливо уважно відбирати ті розділи, параграфи, сторінки, які безпосередньо стосуються обраної теми. Важливо їх глибоко опрацювати, зробити відповідні виписки з них. Робити виписки можна різними способами: виписки в зошиті, виписки на картках або окремих листах (з одного боку). Кожна виписка повинна супроводжуватись ясними і точними відомостями про джерело, з якого вона взята, якщо це книга – про автора, її заголовок, рік і місце видання, сторінки.

Якщо виписується матеріал із журнальної або газетної статті, необхідно вказати номер і рік видання журналу, сторінку, а для газети – дату. Зверху картки слід коротко вказати, про що йде мова в цьому тексті. Виписані цитати слід брати в лапки, щоб відрізнити їх від власного викладення прочитаного тексту. Якщо в книгах зустрічається компактний матеріал, який значною мірою може бути використаний у роботі, тоді, по можливості, роблять ксерокопії окремих сторінок. На ксерокопії зазначаються відомості про автора, заголовок книги, при необхідності – розділу. Виписки на картках або окремих листах (з одного боку) відкривають широкі можливості сортування, класифікації, розміщення зібраного матеріалу.

Таким чином, сукупність ксерокопій, виписок на картках або окремих листах з конкретної теми дає дослідникові первинний, чорновий варіант задуманої роботи. Далі потрібно тільки приступити до літературного оформлення цього розрізненого матеріалу, зробити плавні переходи між окремими його частинами. При літературному оформленні праці одночасно використовуються як ксерокопії,

виписки, так і текст книг з закладками. Щоб писати таким способом, потрібно попередньо добре оволодіти літературою і джерелами, постійно пам'ятати їх загальний зміст.

Окрім виписок та ксерокопій дуже корисними є вирізки із газет, які слід зберігати в теках, розподіляючи за відповідними тематичними розділами. На кожній вирізці вказувати назву газети, її дату і сторінку.

Збір і оформлення матеріалу з обраної теми – це є не механічний, а творчий процес, в ході якого уже відбувається початковий етап створення праці, її контури все ясніше вимальовуються в уяві автора. Наступним етапом роботи над обраною темою є літературне оформлення дослідження (написання тексту роботи). На етапі написання роботи слід чітко розподіляти намічений її обсяг по окремих підрозділах робочого плану. Розподіл обсягу праці по підрозділах значною мірою залежить від самої теми, її значення, вивченості і наявності відповідних матеріалів. При написанні роботи автор повинен давати системний виклад теми, пропорційно розкривати її компоненти. Зібраний матеріал, навіть згрупований по окремих питаннях, підрозділах необхідно викласти в одному стилі, послідовно, переконливо. До того ж потрібно звернути увагу на науковість стилю викладення матеріалу. Часто молоді дослідники, використовуючи науково-популярну літературу, запозичують популярний стиль викладення матеріалу.

Слід мати на увазі, що курсова робота є різновидом наукової праці, відповідно й стиль викладення має бути науковим, а не популярним. Розкриття теми повинно бути чітким, послідовним, цілеспрямованим. Слід остерігатися введення у виклад матеріалу дрібниць і навіть значних фактів, якщо вони не стосуються теми, хоча й можуть бути вельми цікавими. Дослідження має бути самостійним і завершеним. Завершальним етапом роботи є підбиття підсумків дослідження, формулювання висновків, узагальнення і пояснення фактичного матеріалу, винесення рекомендацій.

Виконану роботу (чорновий варіант) подають науковому керівнику. Потім її доопрацьовують, враховуючи зауваження і побажання. Після доопрацювання текст передруковують і подають на кафедру науковому керівнику.

2.5 Правила оформлення

1. Назва роботи повинна бути, по можливості, короткою, відповідати змісту роботи, вказувати на мету дослідження і його завершеність.

2. Під час написання роботи студент повинен обов'язково посилатися на документи, авторські наукові або публіцистичні праці і опубліковані чи не опубліковані джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати (цитування, цифровий матеріал тощо).

3. У роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, уникати загальних слів, тавтологій.

4. Загальний обсяг курсової роботи – 30-35 сторінок. До загальної кількості сторінок не входять додатки, список використаної літератури, таблиці та рисунки, які за обсягом займають сторінку, хоча їх також нумерують.

Курсова робота друкується машинописним способом, за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу стандартного (формату А-4 (210 x 297 мм) комп'ютерного тексту без переносів;

- поля: ліве – 3,0 см, праве – 1,5 см, зверху та знизу – 2,0 см;

- абзац: – 1,25 см;
- шрифт: Times New Roman, розмір шрифту 14.
- міжрядковий інтервал – 1,5, до тридцяти рядків на сторінці.

Робота виконується державною мовою й охайно оформлюється. Аркуші обов'язково переплітаються або брошуруються в папці.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи, назви розділів пишуться великим літерами без лапок. Заголовки підрозділів пишуться з маленької літери з абзацу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

5. Кількість посилань у курсовій роботі – не менше 30 науково-методичних джерел.

2.6 Нумерація сторінок

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, параграфів, пунктів, таблиць подають арабськими цифрами без знаку №. Нумерація сторінок починається з третьої сторінки. Титульну сторінку та зміст враховують, але не нумерують.

Номери ставляться у правому верхньому куті сторінки без крапки арабськими цифрами.

Підрозділи (параграфи) нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3 (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, карта і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці або в додатках. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею.

Ілюстрації позначають словом “Рис.” “Мал.” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатка.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі дисертації подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис *Таблиця* із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: *Таблиця 1.2* (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі дисертації одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово *Таблиця* і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова *Продовж. табл.* і вказують номер таблиці, наприклад: *Продовж. табл. 1.2.*

2.7 Оформлення посилання

Посилання в тексті оформлюються квадратними дужками згідно з нумерацією списку використаної літератури, наприклад: [1, с. 35], де перший знак – порядковий номер за списком, другий – номер цитованої сторінки, наприклад:

За словами Е.Сепіра, «мова не існує поза культурою, тобто поза соціально успадкованою сукупністю практичних навичок і ідей, що характеризують наш спосіб життя» [2, с. 185].

У результаті стали хрестоматійними твердження про те, що до дієприслівника безпосередньо чи опосередковано приєднують підрядні частини різного значення [9, с. 115–125]. На всі таблиці, ілюстрації тощо, які містяться в додатках, також повинні бути відповідні посилання в тексті роботи, наприклад:

Контроль при цьому виконує такі функції (рис. 2.5).

Порівняльна характеристика представлена в табл.2.6.

Види інтерактивних методів (див. додаток А, табл. 2)

2.8 Структурні компоненти роботи

Курсова робота повинна містити:

1. Титульна сторінка (1 стор.).
2. Зміст (1 стор.).
3. Перелік умовних позначень (у разі потреби).
4. Вступ (2-3 стор.).
5. Основна частина (близько 25 стор.).
6. Висновки до розділів (1 стор.).
7. Висновки (1-2 стор.).
8. Список використаних джерел (2 стор.).
9. Додатки (у разі потреби).

Титульний аркуш роботи містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад (Міністерство освіти і науки України); назву вищого навчального закладу (Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського); назву кафедри, де виконана робота (кафедра теорії та методики фізичного виховання); курс, групу, факультет, прізвище, ім'я, по батькові автора; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місто і рік виконання роботи (див. додаток А).

Зміст подається на початку роботи. Він має містити всі складові частини роботи: вступ, найменування та номери початкових сторінок усіх розділів (глав), підпунктів (параграфів) (якщо останні є), висновки, список використаних джерел та літератури, додатки (див. додаток Б). Розділи (глави) змісту, як правило, відображають певний період розвитку досліджуваного явища, підрозділи та підпункти – етапи (складові частини) цього періоду або певні компоненти досліджуваного явища в певний період.

Перелік умовних позначень (складають за умови повторення термінів у тексті більше трьох разів). Якщо в курсовій роботі використовується специфічна термінологія, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік може бути поданий у курсовій роботі у вигляді особливого списку, який розташовується перед «Вступом».

Перелік слід друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою наводяться скорочення, справа – їх детальна розшифровка (Додаток Г). Загальновідомі

скорочення до переліку умовних скорочень не включаються, їх розшифровку слід навести у тексті роботи при першому згадуванні. Наприклад, «... засоби масової інформації» (засоби масової інформації. – далі ЗМІ).

Вступ – це початкова змістова частина роботи. Обсяг не повинен перевищувати 10% дослідження. Вступ відображає формулювання основних елементів наукового апарату курсової роботи: обґрунтування актуальності (теоретичний і практичний аспекти) дослідження, ступінь її вивчення в науці та її (теми) наукова значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження та загальна характеристика роботи у такій послідовності:

**актуальність теми роботи,
мета,
завдання,
об'єкт,
предмет,
методи дослідження обраної теми,
структура роботи.**

При обґрунтованні актуальності теми курсової роботи слід звернути увагу на те, що робота повинна вирішувати певну актуальну педагогічну проблему, яку важливо чітко виділити.

Обґрунтування актуальності повинне містити соціальний і педагогічний аспекти. При обґрунтуванні актуальності теми студент має право на прояв творчого підходу. Але при цьому в різній послідовності слід підійти до аргументації соціальної значущості обраної теми. Обов'язково слід вказати, які соціальні умови, передумови обумовлюють необхідність розробки даної теми, підтвердити свої твердження посиланнями на офіційні документи.

Необхідно відобразити ступінь вивчення і розробленості досліджуваної проблеми у філософській, психологічній, педагогічній та ін. науках. Обґрунтувати тему курсової роботи з позицій розвитку педагогічної думки на різних етапах її становлення (як обрана проблема трактувалася раніше, які аспекти розглядалися, що вдалося вирішити, що залишилося поза увагою вчених, чому вибраний аспект є актуальним у наш час). Огляд літератури з теми має відтворити ґрунтовне ознайомлення дослідника з науковою літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти істотне, оцінювати раніше зроблене іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивченої теми. Матеріали такого огляду слід систематизувати в певному логічному зв'язку і послідовності.

Невід'ємною вимогою до наукового дослідження є логічна відповідність теми, мети, завдань, об'єкта, предмета дослідження його структурі і методам вирішення проблеми. Сукупність завдань повинна відображати мету дослідження.

Мета курсової роботи повинна відповідати об'єкту і предмету дослідження. Порушення такої логіки робить курсову роботу хаотичною, не дозволяє бачити повноту вирішення поставлених завдань.

Отже, будь-яке наукове курсове дослідження починається з визначення мети. **Мета курсової роботи** – це прогнозований результат дослідження. Мета дослідження полягає в тому, щоб вирішити якусь проблему (отримання нової інформації, наукових фактів за темою курсового дослідження, формулювання закономірностей та обґрунтування найбільш ефективних шляхів навчання й виховання), тому в ній вживаються такі слова: «визначити», «дослідити»,

«виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити» тощо.

Мета не повинна збігатися з назвою роботи. Формулюючи мету курсової роботи, студент повинен не тільки передбачити недоліки і причини їх виникнення в педагогічній практиці, шляхи їх подолання і способи отримання позитивного результату під час вирішення педагогічної проблеми, але й чітко уявляти очікуваний результат, засоби його отримання. При визначенні мети курсової роботи треба чітко її авторові відповісти на питання:

Завдання курсової роботи відображають основні шляхи. Завдання й етапи досягнення мети (тобто по суті завдання – це плановані дії).

Завдання зручно формулювати за допомогою дієслів «вивчити», «описати», «встановити», «з'ясувати», «визначити», «порівняти» тощо.

Завдання курсової роботи можуть включати елементи, наведені нижче, проте вони можуть змінюватися залежно від характеру наукової проблеми:

- вирішення певних теоретичних питань, що складають загальну проблему;
- вивчення практики розв'язання порушеної проблеми;
- обґрунтування необхідної системи засобів для вирішення поставленого завдання.

Завдання курсової роботи повинні бути чітко сформульованими і відображати логіку та етапність здійснення дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт предмет дослідження предмет дослідження – як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та частина, яка є предметом дослідження. Об'єкт і предмет дослідження повинні «міститися» в назві курсової роботи.

Отже, предмет дослідження є вужчим поняттям, ніж його об'єкт. Він є частиною, стороною, елементом об'єкта. Наприклад, об'єктом дослідження може бути процес навчання в цілому, а предметом – тільки методи навчання (частина процесу). Поняття «об'єкт» і «предмет» відносні. У ролі об'єкта можуть виступати методи навчання взагалі, а предметом – лише одна група цих методів. З огляду на це студент повинен чітко визначити, що є предметом та об'єктом курсової роботи. При цьому об'єкт повинен бути означений не дуже широко.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які спричиняють проблемну ситуацію, й обрані для вивчення.

Наприклад, об'єкт дослідження за темою «Формування інтелектуальних умінь учнів» може бути сформульований таким чином: процес формування у молодших школярів інтелектуальних умінь або: процес формування інтелектуальних умінь у старшокласників.

Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта (спосіб бачення об'єкта з позиції науки) та конкретизує, що саме в об'єкті підлягає дослідженню.

Наприклад, предмет дослідження за темою, наведеною вище, матиме таке формулювання: сутність, структура й умови формування інтелектуальних умінь учнів у процесі вивчення предметів природничого циклу; або: дидактичні умови формування інтелектуальних умінь учнів початкових класів на уроках української мови.

Методи дослідження – це шляхи, способи і засоби, за допомогою яких здобуваються нові знання, вивчаються факти, які використовуються для доказу провідних положень, що розробляються. Усі методи служать встановленню істини,

достовірному й адекватному розумінню, поясненню педагогічної дійсності, а також її перетворенню.

Найбільш поширеними методами дослідження є:

- аналіз літературних джерел;
- анкетування, бесіди, інтерв'ю;
- педагогічне спостереження;
- тестування (контрольні вправи);
- хронометрування та пульсометрія;
- педагогічний експеримент (константувальний та формувальний);
- методи математичної статистики.

Структура роботи – це короткий опис основних елементів курсової роботи із вказівкою на загальний обсяг курсової роботи (кількість сторінок) та обсяг основної частини (кількість сторінок). Також треба вмістити відомості щодо кількості таблиць, рисунків, схем та діаграм, які уведено до основного тексту роботи, та вказати на кількість додатків та використаних джерел.

Основна частина роботи складається з розділів (підрозділів, пунктів, підпунктів, якщо потрібно). Кожний розділ починається з нової сторінки і має заголовок.

У розділах викладається зміст теми, результати досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розкриття теми чи розробку проблеми.

У розділах основної частини подають матеріал, як правило, в такій послідовності:

Розділ I – огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;

Розділ II – виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних і (або) експериментальних досліджень;

Розділ III – аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Велика кількість посилань на праці інших дослідників – позитивна риса наукової роботи, хоча їх обсяг не повинен перевищувати 30% загального обсягу текстової частини. Використані цитати можна оформити так: *Науковець В. Філатов стверджує: «», Як зауважує науковець В. Філатов: «», Науковець В. Філатов зауважує, що...*

При цитуванні слід дотримуватись таких правил:

1. Цитату не скорочувати, а подавати повністю.
2. Цитату беруть у лапки і відповідно нумерують згідно з правилами бібліографічного опису друкованих праць.

Скорочення у цитатах позначають за допомогою трьох крапок. В основному тексті курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на опрацьовані літературні джерела. Цитати можуть бути двох видів: прямі (дослівний виклад уривка оригінального тексту, який береться в лапки) і непрямі (переказ думок автора своїми словами, який в лапки не береться). Посилання на літературу в тексті роботи розмішують у квадратних дужках після відповідної цитати, наприклад [12, 387]. Тут "12" – це номер у списку літератури тієї публікації, на яку посилається автор, а через кому подається номер сторінки в цій публікації, на якій розміщено цитований текст.

Наприклад:

Герман Літц вбачав мету виховання в тому, щоб «зробити з довіреної нам молоді людей здорових та сильних тілом і душею [2, 234]. Натомість Роберт Зейдель, визначаючи мету виховання, не наводить конкретних рис особистості, а

робить акцент на гармонійному поєднанні природних обдарувань і нахилів людини [1, 281].

Висновки – це завершальна частина курсової роботи, в якій узагальнено викладають результати наукового дослідження – 10% від загального обсягу роботи.

У висновках коротко оцінюють стан вивчення питання (проблеми), підбивають підсумки дослідження (які нумеруються, або виділяються абзацами), висловлюють рекомендації щодо подальшої розробки теми чи впровадження результатів дослідження в практику. Найважливіша вимога до висновків – їх стислість і ґрунтовність, у них не варто повторювати зміст вступу, основних частин. У висновках не повинно бути цитат і посилань на праці науковців, бо це ж узагальнення.

Висновки мають містити основні узагальнення теоретичної та практичної складових курсової роботи та **відповідати меті та завданням дослідження**, визначеним у вступі (показати, чи досягнуто мету, які завдання виконано, які ні і чому).

Список використаних джерел та літератури. Бібліографічний апарат роботи повинен бути виконаний згідно з останніми вимогами Держстандарту (приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел та літератури подано у додатку В).

Список використаних джерел та літератури повинен налічувати не менше 15 джерел, бути складеним у алфавітному порядку відповідно до загальних вимог (зразок додається у додатку В).

Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках. Додатки можуть містити:

- анкети, за якими проводилося письмове опитування;
- перелік питань, за якими проводилися бесіда чи інтерв'ю;
- учнівські роботи;
- плани-конспекти уроків чи сценарії виховних заходів відповідно до теми дослідження;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- ілюстрації, малюнки, фотографії тощо.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований у верхньому рядку сторінки. Над заголовком посередині рядка друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б тощо.

III. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1 Порядок подання на кафедру, перевірки та рецензування, організація захисту роботи

Завершальним етапом є перевірка та захист курсової роботи. Остаточний варіант курсової роботи, до якого вносяться необхідні зміни відповідно до зауважень наукового керівника, подається на кафедру за 7 днів до встановленого терміну захисту курсових робіт та реєструється лаборантом кафедри в Журналі обліку курсових робіт. Після зазначеного терміну курсові роботи не приймаються, а студенти до їх захисту не допускаються.

Після реєстрації курсова робота передається науковому керівнику для перевірки та написання відгуку. У відгуку на курсову роботу науковий керівник має зазначити позитивні моменти курсової роботи, визначити недоліки або дискусійні питання, розкрити ступінь самостійності формулювання основних положень та висновків, їх практичної цінності, а також зробити висновок щодо допуску роботи до захисту. Необхідним елементом оцінки курсової роботи науковим керівником є якість оформлення курсової роботи з точки зору орфографічних та граматичних помилок, а також дотримання існуючих правил оформлення.

Не пізніше ніж за 7 днів до встановленого терміну захисту курсових робіт декан факультету за поданням завідувача кафедри ТМФК видає розпорядження про склад комісії із захисту курсових робіт. До складу комісії входять не менше 3-х науково-педагогічних працівників кафедри.

Підставами для допуску курсових робіт до захисту є:

- наявність курсової роботи на кафедрі;
- позитивний відгук наукового керівника;

Захист курсових робіт проводиться на відкритому засіданні комісії у визначений у графіку екзаменаційної сесії термін. Під час засідання комісії із захисту курсових робіт лаборант кафедри веде протоколи з розгляду курсових робіт студентів, які підписують члени комісії. Під час захисту студент стисло доповідає зміст курсової роботи, обґрунтовує висновки і пропозиції і відповідає на задані питання за темою дослідження.

За результатами захисту курсової роботи комісія виставляє студенту оцінку з урахуванням наступних критеріїв:

- обґрунтованість актуальності і новизни обраної теми, повнота визначення мети і завдань дослідження, спрямованість роботи на практичне застосування вивченого теоретичного матеріалу;
- науково-теоретичний рівень змісту роботи, ступінь досягнення поставлених завдань у висновках;
- ступінь самостійності проведеного дослідження, оригінальність наукового тексту;
- дотримання норм оформлення роботи, наукового стилю викладення матеріалу;
- уміння стисло й послідовно викладати сутність і результати дослідження, володіння культурою презентації;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, власну точку зору під час додаткових запитань.

На закритому засіданні комісія обговорює якість виконання курсової роботи та результати її захисту і більшістю голосів виносить рішення про оцінку за кожний критерій, яка виставляється в «Протоколі захисту курсової роботи». При виставленні оцінок комісія враховує відгук наукового керівника та результати перевірки роботи на плагіат.

У разі якщо за результатами захисту студент отримує підсумкову оцінку «незадовільно», йому повертається робота на виправлення визначених недоліків. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється шляхом повторного захисту у термін, визначений у графіку перескладань.

Повторний захист курсової роботи не допускається більше двох разів.

Якщо курсова робота не подана своєчасно на кафедру, або науковий керівник не рекомендує її до захисту, завідувач кафедри готує розпорядження про недопуск курсової роботи до захисту. У такому випадку студент отримує за курсову роботу оцінку «незадовільно» та повторно виконує роботу за раніше затвердженою темою або за новою темою.

3.2 Критерії оцінювання курсової роботи

За результатами захисту курсової роботи виставляється оцінка, яка заноситься до екзаменаційної відомості та залікової книжки.

Оцінка “відмінно” виставляється за умови:

- відповідності змісту роботи темі дослідження;
- правильного оформлення наукового апарату дослідження;
- глибокого аналізу наукової літератури та авторських висновків;
- якісно підготовлених практичних розробок;
- успішного виконання дослідницьких завдань;
- дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи орфографічному стандарту;
- вдалої презентації роботи при захисті та відповіді на запитання (під час захисту) без помилок.

Оцінка “добре” виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні теоретичних і практичних завдань роботи та її оформленні; відповіді на запитання (під час захисту) з кількома незначними помилками (до 10 відсотків).

Оцінка “задовільно” виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні теоретичних і практичних частин роботи, окремих недоліків у її оформленні; відповідь на запитання із значними помилками (до 25 відсотків).

Оцінка “незадовільно” виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту роботи, студент не може дати відповіді на поставлені запитання.

IV. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ на 2019-2020 навчальний рік
з Методики викладання ТМФВ у ЗВО
для студентів 5 курсу
(очна та заочна форми навчання)
зі спеціальності 014.11 Середні освіта (Фізична культура)

1. Ціннісні орієнтації у сфері фізичної культури і спорту студентів педагогічних спеціальностей.
2. Вплив самоконтролю фізичного стану на рухову активність студентів протягом навчального року.
3. Формування мотивації студентів до професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.
4. Спорт як різновид діяльності людини і його соціальне значення.
5. Вплив фізичної культури і спорту на формування гуманістичних цінностей особистості.
6. Програмно-нормативна основа системи фізичного виховання в Україні.
7. Здоровий спосіб життя й фізична культура студентів.
8. Формування культури здоров'я студентів, як педагогічна проблема.
9. Застосування у закладах вищої освіти педагогічних здоров'язбережувальних технологій.
10. Формування мотивації до рухової активності в процесі фізичного виховання студентів закладів вищої освіти
11. Педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.
12. Методичні особливості позанавчальних форм фізичного виховання студентів ЗВО III-IV рівнів акредитації.
13. Методичні особливості навчальних занять з ППФП студентів ЗВО III-IV рівнів акредитації.
14. Стан та актуальні проблеми реформування системи ФВ студентів ЗВО III-IV рівня акредитації з урахуванням вимог сучасності.
15. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ЗВО III-IV рівня акредитації.

16. Соціально-психологічні чинники які визначають ефективність фізичного виховання студентів ЗВО III-IV рівня акредитації
17. Моделювання у фізичному вихованні. особливості програмування занять фізичними вправами для осіб різного віку
18. Особливості диференціації методики розвитку рухових якостей, в осіб з різними темпами розвитку, тілобудовою, властивостями нервової системи.
19. Перспективи реформування національної системи фізичного виховання в Україні.
20. Особливості організації фізичної культури в Центрах здоров'я.

Додаток А
Зразок оформлення титульного аркушу роботи

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Факультет фізичної культури і спорту

Кафедра ТМФК

Курсова робота з навчальної дисципліни
методика викладання дисципліни «Теорія та методика фізичного
виховання» на тему:
Використання сучасних фітнес-технологій у фізкультурно-оздоровчій роботі
зі студентами.

Студента 513 групи
денної форми навчання
спеціальності 014.11 Середня освіта
(Фізична культура)
Іванченка О.А.

Керівник: доц. Литвиненко О.М.

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS ____

Члени комісії: _____

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Б
Зразок оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
.....	
РОЗДІЛ I. СИЛА ЯК ФІЗИЧНА ЯКІСТЬ ЛЮДИНИ.....	5
1.1	5
1.2	10
1.3	13
РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	17
2.1 Методи дослідження.....	17
2.2 Організація дослідження.....	19
Розділ III. ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СИЛОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ШКОЛЯРІВ.....	20
3.1	20
3.2	25
3.3	26
ВИСНОВКИ.....	29
Список використаної літератури.....	31

ДОДАТОК В

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч.

	<p>посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством</p>

дисертацій	<p>України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>

Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовец Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методологія толерантності в системі суспільних відносин. <i>Формування толерантного свідомості в суспільстві</i> : матеріали VII міжнарод. антитерорист. форуму (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Київ, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права:

(журналу, газети)	<p>гене́за і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

ДОДАТОК Г

Зразок оформлення переліку умовних позначень

Перелік умовних скорочень

ВО - вища освіта

ВШ - вища школа

ЗВО – заклад вищої освіти

ЗМІ - засоби масової інформації

ЗУН - знання, уміння, навички

ІКТ - інформаційно-комунікативні технології

НАН - Національна Академія наук

НАПН України - Національна Академія Педагогічних наук України

МВВШ - методика викладання у вищій школі

МОН - Міністерство освіти і науки

ПВШ - педагогіка вищої школи

ДОДАТОК Д
Графік підготовки курсової роботи

Тижні	Зміст роботи	Зміст консультацій
1	Первинне ознайомлення із запропонованою тематикою, вибір і затвердження теми	Погодження із керівником плану роботи з літературними джерелами
2	Робота з літературними джерелами	Консультація за необхідності
3	Робота з літературними джерелами	Погодження з науковим керівником змісту курсової роботи
4	Робота з літературними джерелами	Погодження із керівником плану роботи над першим розділом
5-9	Підготовка першого розділу	Консультація за необхідності
10	Підготовка першого розділу	Перевірка науковим керівником виконаної роботи та погодження плану роботи над другим розділом
11-14	Підготовка другого розділу	Консультація за необхідності
15	Підготовка третього розділу	Перевірка керівником виконаної роботи, отримання консультації щодо її оформлення і написання висновків
16	Оформлення роботи, підготовка загальних висновків	Консультація за необхідності
17	Здача роботи на перевірку	Перевірка керівником повністю оформленої роботи, допуск її до захисту
18	Захист роботи	Захист відбувається у чітко визначений час.

ДОДАТОК Е

Типові помилки в курсових роботах

1. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно, не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
2. Завдання дослідження не відповідають поставленій меті роботи; кількість завдань надто велика.
3. Зміст роботи не відповідає плану, не розкриває тему повністю чи її основну частину.
4. Не розкрито організацію, умови та методи дослідження.
5. Неправильно оформлені таблиці, рисунки, діаграми.
6. Кінцевий результат роботи не відповідає меті дослідження, а висновки не відповідають поставленим завданням.
7. Обсяг основного тексту роботи не відповідає вимогам.
8. Стиль роботи не науковий, має місце пряме переписування матеріалів із літературних джерел, що недопустимо.
9. Фрагменти матеріалу роботи невдало перекладені з іншомовних літературних джерел.
10. Робота зброшурована без узгодження із науковим керівником.
11. Порушено графік виконання роботи, що спричинило її низьку якість.

Додаток Г